

Sygn. akt **III AUa 696/21**

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lutego 2023 r.

**Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Marta Sawińska

Protokolant: Emilia Wielgus

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2023 r. w Poznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy **T. K.**

przeciwko **Dyrektorowi Wojskowego Biura Emerytalnego w P.**

o wysokość emerytury żołnierzy zawodowych

na skutek apelacji Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 30 kwietnia 2021 r. sygn. akt VII U 1422/20

1. oddała apelację;
2. zasądza od Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w P. na rzecz T. K. kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

	sędzia Marta Sawińska	
--	-----------------------	--

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 marca 2020r. (nr (...)) Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w P. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 7 lutego 2020 r. na podstawie art. 31 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych (t.j. Dz.U. z 2019, poz. 289, ze zm.) przyznał ubezpieczonemu T. K. emeryturę od 1 lutego 2020 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Do obliczenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto uposażenie należne T. K. według stawek obowiązujących w dniu zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, tj.:

- uposażenie zasadnicze według grupy 13 -tj. 5.500,00 zł,
- dodatek za długoletnią służbę wojskową - 990,00 zł,
- kwotę dodatków o charakterze stałym – 2.700,00 zł,
- 1/12 dodatkowego uposażenia rocznego – 765,83 zł.

Obliczona w ten sposób podstawa wymiaru świadczenia wyniosła 9.955,83 zł.

Procentowy wymiar przysługującej odwołującemu emerytury przy zachowaniu zasady nie przekraczania 75 % podstawy wymiaru wyniósł 60,80 % na który złożyła się wysługa emerytalna, ustalona w załączniku nr (...) do niniejszej decyzji. Wysokość ustalonego T. K. świadczenia, z uwzględnieniem gwarantowanej kwoty świadczenia minimalnego wyniosła 6.053,14 zł. Wyliczone świadczenie nie zostało powiększone o żadne okresy (pkt 3 decyzji).

Jednocześnie w załączniku nr (...) do niniejszej decyzji organ rentowy odmówił odwołującemu zwiększenia wysługi emerytalnej z tytułu pełnienia służby w (...)Kontyngencie (...) w następujących okresach:

- a) od 20 lipca 2011 r. do 22 lipca 2011 r.,
- b) od 8 sierpnia 2011 r. do 12 sierpnia 2011 r.,
- c) od 16 sierpnia 2011 r. do 19 sierpnia 2011 r.,
- d) od 23 października 2011 r. do 27 października 2011 r.,
- e) od 15 listopada 2011 r. do 20 listopada 2011 r.,
- f) od 28 grudnia 2011 r. do 30 grudnia 2011 r.,
- g) od 15 grudnia 2012 r. do 18 grudnia 2012 r.,
- h) od 10 sierpnia 2016 r. do 13 sierpnia 2016 r.,
- i) od 15 września 2017 r. do 17 września 2017 r.

Zdaniem organu rentowego, brak jest podstaw do uznania, że przebywanie przez odwołującego w ramach pełnionej służby w (...) trwające 2-5 dni należy traktować analogicznie jak pełnienie służby w strefie działań wojennych, stąd krótkotrwałe i epizodyczne przebywanie w strefie działań wojennych nie może być traktowane jako okres wskazany w art. 15 ust. 3 ustawy z dnia ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

Odwołanie od powyższych decyzji wniósł T. K., zaskarżając ją w części dotyczącej odmowy T. K. zwiększenia wysługi emerytalnej z tytułu pełnienia służby w (...) Kontyngencie (...)w następujących okresach:

- a) od 20 lipca 2011 r. do 22 lipca 2011 r.,
- b) od 8 sierpnia 2011 r. do 12 sierpnia 2011 r.,
- c) od 16 sierpnia 2011 r. do 19 sierpnia 2011 r.,
- d) od 23 października 2011 r. do 27 października 2011 r.,
- e) od 15 listopada 2011 r. do 20 listopada 2011 r.,
- f) od 28 grudnia 2011 r. do 30 grudnia 2011 r.,
- g) od 15 grudnia 2012 r. do 18 grudnia 2012 r.,
- h) od 10 sierpnia 2016 r. do 13 sierpnia 2016 r.,
- i) od 15 września 2017 r. do 17 września 2017 r.

Nadto odwołujący wniósł o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym – kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z 30 kwietnia 2021 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu, sygn. VII U 1422/20 zmienił zaskarżoną decyzję w części w ten sposób, że zobowiązał pozwany organ rentowy do zwiększenia odwołującemu T. K. wysługi emerytalnej z tytułu pełnienia służby w (...) Kontyngencie (...) w następujących okresach:

- a) od 20 lipca 2011 r. do 22 lipca 2011 r.,
- b) od 8 sierpnia 2011 r. do 12 sierpnia 2011 r.,
- c) od 16 sierpnia 2011 r. do 19 sierpnia 2011 r.,
- d) od 23 października 2011 r. do 27 października 2011 r.,
- e) od 15 listopada 2011 r. do 20 listopada 2011 r.,
- f) od 28 grudnia 2011 r. do 30 grudnia 2011 r.,
- g) od 15 grudnia 2012 r. do 18 grudnia 2012 r.,
- h) od 10 sierpnia 2016 r. do 13 sierpnia 2016 r.,
- i) od 15 września 2017 r. do 17 września 2017 r.,

a następnie do ponownego przeliczenia wysokości emerytury wojskowej odwołującego od dnia 1 lutego 2020 r. tj. miesiąca złożenia wniosku (pkt 1 wyroku) oraz zasądził od organu rentowego Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w P. na rzecz odwołującego T. K. kwotę 180 zł (pkt 2 wyroku).

Na mocy art. 387 § 2<sup>1</sup> pkt 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny odstąpił od szczegółowego przedstawienia podstawy faktycznej wyroku, albowiem Sąd II instancji nie zmienił ani nie uzupełnił ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji i przyjął je w całości za własne.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w P. zaskarżając go w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną interpretację art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin – Dz. U. z 2020. poz. 586 polegające na bezpodstawnym przyjęciu, że zwiększenie przewidziane w tym przepisie przysługuje niezależnie od długości pełnienia służby na froncie w czasie wojny lub w strefie działań wojennych, co oznacza, że nawet sporadyczne (przez okres kilku dni) pełnienie takiej służby uprawnia do przyznania zwiększenia emerytury o 0,5 % za każdy rozpoczęty miesiąc służby.

Wskazując na powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, również za drugą instancję, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w P. odwołujący T. K. wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w P. na rzecz odwołującego kosztów procesu, tj. kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem II instancji.

#### **Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:**

Apelacja organu Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w P. jako bezzasadna podlega oddaleniu.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była wysokość emerytury wojskowej odwołującego. Istotę sprawy stanowiło natomiast ustalenie, czy organ rentowy zaskarżoną decyzją prawidłowo uznał, że brak jest podstaw do podwyższenia odwołującemu emerytury wojskowej na podstawie art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 586) o 0,5% podstawy wymiaru z uwagi na przebywanie przez T. K. w okresach wskazanych w załączniku nr (...) do zaskarżonej decyzji w strefie działań wojennych.

Zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin emeryturę podwyższa się o 0,5% podstawy wymiaru za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby na froncie w czasie wojny lub w strefie działań wojennych.

Zgodnie również z treścią § 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 10 lutego 2012 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz uprawnionych członków ich rodzin (Dz. U. z 2012 r. poz. 194) przy obliczaniu wysługi emerytalnej sumuje się poszczególne okresy o jednakowym procentowym wskaźniku, obejmujące lata, miesiące i dni. Sumę dni zamienia się na miesiące, przyjmując za miesiąc trzydzieści dni kalendarzowych. Sumę miesięcy zamienia się na lata, przyjmując pełne 12 miesięcy za jeden rok. W końcowym podsumowaniu okresy niepełnych miesięcy nie są uwzględniane, z wyjątkiem okresów, o których mowa w art. 15 ust. 3 ww. ustawy.

Z kolei § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków podwyższania emerytur wojskowych stanowi, że emeryturę wojskową podwyższa się o 0,5% podstawy wymiaru za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby w strefie działań wojennych w polskich kontyngentach wojskowych wydzielonych z Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej lub przez kierowanych do pełnienia służby w tej strefie z polskich przedstawicielstw wojskowych oraz polskich zespołów łącznikowych przy organizacjach międzynarodowych i międzynarodowych strukturach wojskowych albo bezpośrednio z organizacji międzynarodowych, międzynarodowych struktur wojskowych i obcych jednostek wojskowych.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył, sposobu liczenia okresów służby w strefie działań wojennych w kontekście obliczania podstawy wymiaru emerytury wojskowej.

Sąd Apelacyjny podkreśla przy tym, że powyższa materia była już przedmiotem rozważań tutejszego sądu, lecz w innym składzie. Tak w uzasadnieniu wyroku z 17 lipca 2018 r. w sprawie o sygn. III AUa 554/17 Sąd Apelacyjny rozpoznający apelację organu rentowego za niedopuszczalne uznał określenie szczegółowych warunków obliczania podstawy wymiaru emerytury wojskowej - w kontekście uwzględniania i sposobu obliczenia okresów pełnienia służby na froncie w czasie wojny lub w strefie działań wojennych - w drodze rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej, wydanego w oparciu o przepis art. 37 ustawy z 1993 r. Delegacja do uregulowania tej kwestii wynika bowiem wprost i jedynie z treści przepisu art. 15 ust. 6a pkt 4 tej ustawy, który to przepis wskazuje jednocześnie, iż podmiotem właściwym do wydania stosownego aktu wykonawczego jest Rada Ministrów, a nie konkretny minister.

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków podwyższania emerytur wojskowych, w jego § 4 ust. 1 natomiast powtórzono treść przepisu art. 15 ust. 3 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin. Skoro zatem ustawodawca nie doprecyzował sposobu liczenia służby w strefie działań wojennych, to przepisy te należy interpretować zgodnie z ich literalnym brzmieniem, a więc przyjmować, że każdy rozpoczęty miesiąc służby wojskowej powoduje podwyższenie podstawy wymiaru świadczenia, niezależnie od tego, ile dni w tym miesiącu służba była faktycznie pełniona.

Delegacja ustawowa z art. 37 odnosi się natomiast do określenia trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego, jak też sposobu i terminów wypłaty świadczeń z tego zaopatrzenia, a zatem do wydania przepisów wykonawczych o charakterze stricte proceduralnym. Delegacja, o jakiej mowa w art. 15 ust. 6a ustawy zaopatrzeniowej, mając na uwadze zbiór wszystkich wskazanych w pkt 1-4 tego artykułu okoliczności faktycznych, które winny być rozpatrywane w indywidualnych sytuacjach ubezpieczonych żołnierzy zawodowych,

upoważniała wskazanym tam podmiot do wydania - inaczej niż powyżej - przepisów materialnych. Wydane na podstawie art. 37 ustawy z 1993 r. rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z 2012 r. swoim § 26, zawierającym wskazania co do sposobu obliczenia wysługi emerytalnej, a więc co do kwestii o charakterze bezspornie materialnoprawnym, wykracza poza materię, jaka mocą ww. przepisu rangi ustawowej została przekazana do uregulowania temu ministrowi. Prócz tego w cyt. wyżej orzeczeniu Sąd Apelacyjny zauważył, że rozporządzenie z 2012 r. zostało wydane przez organ niższej rangi w stosunku do tego, o którym traktuje norma kompetencyjna z przepisu art. 15 ust. 6a ustawy z 1993 r., co nie może pozostawać bez wpływu przy konfrontacji obu omawianych aktów wykonawczych, w kontekście oceny doniosłości i pierwszeństwa stosowania tych regulacji.

Powyższe rozważania dowodzą, że podstawą rozstrzygnięcia w zaskarżonej decyzji nie mógł być przepis § 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 10 lutego 2012 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz uprawnionych członków ich rodzin. Do wyliczenia zwiększenia z tytułu pełnienia służby w strefie działań wojennych należy wprost stosować art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków podwyższania emerytur wojskowych. Dwa ostatnio wymienione przepisy odmiennie regulują sposób obliczania wysługi emerytalnej. Istotna jest przy tym zasadnicza różnica pomiędzy tymi dwoma przepisami, bowiem przepisy ostatnio wymienione (art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. i § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2011 r.) nakazują podwyższać emeryturę za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby na froncie w czasie wojny lub w strefie działań wojennych, niezależnie od ilości dni pełnienia służby w danym miesiącu, zaś przepis § 26 ust. 1 rozporządzenia z 2012 r. wyjaśnia, w jaki sposób winno się obliczać wysługę emerytalną, wskazując na konieczność sumowania poszczególnych okresów i zamianę sum dni i miesięcy kolejno na pełne miesiące i lata. Jeżeli pozostają niepełne miesiące, to nie podlegają już one zaliczeniu do wysługi emerytalnej i nie powodują, że rozpoczęty w ten sposób kolejny miesiąc prowadzi do podwyższenia emerytury. W końcowym podsumowaniu okresy niepełnych miesięcy nie są bowiem w ogóle uwzględniane, chyba że są to okresy pełnienia służby na froncie w czasie wojny lub w strefie działań wojennych, wtedy pozostałe niepełne miesiące, po zsumowaniu całego okresu zgodnie z § 26 rozporządzenia, traktuje się jak miesiąc.

Sąd Apelacyjny całkowicie podziela ww. stanowisko Sądu Apelacyjnego w Poznaniu zaprezentowane w uzasadnieniu wyroku z 17 lipca 2018 r. w sprawie III AUa 554/17.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, treść ww. przepisów nie pozostawia wątpliwości, iż w przypadku służby w strefie działań wojennych, każdy rozpoczęty miesiąc służby powoduje podwyższenie podstawy wymiaru świadczenia niezależnie od tego, ile dni w tym miesiącu służba była pełniona. Stąd zarzut apelacyjny organu rentowego, dotyczący naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 15 ust. 3 cytowanej ustawy oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków podwyższania emerytur wojskowych, jest niezasadny.

Sąd Odwoławczy wskazuje, że w rozpoznawanej sprawie bezspornym w sprawie jest, że T. K. w następujących okresach przebywał w (...) Kontyngencie (...), na podstawie rozkazów, które otrzymywał od dowódcy jednostki wojskowej, do której przynależał:

- od 20 lipca 2011 r. do 22 lipca 2011 r. (rozkaz dzienny nr (...) z dnia 22 lipca 2011 r.),
- od 8 sierpnia 2011 r. do 12 sierpnia 2011 r. (rozkaz dzienny nr (...) z dnia 9 sierpnia 2011 r.),
- od 16 sierpnia 2011 r. do 19 sierpnia 2011 r. (rozkaz dzienny nr (...) z dnia 31 sierpnia 2011 r.),
- od 23 października 2011 r. do 27 października 2011 r. (rozkaz dzienny nr (...) z dnia 4 listopada 2011 r.),
- od 15 listopada 2011 r. do 20 listopada 2011 r. (rozkaz dzienny nr (...) z dnia 16 listopada 2011 r.),
- od 28 grudnia 2011 r. do 30 grudnia 2011 r. (rozkaz dzienny nr (...) z dnia 10 stycznia 2012 r.),

- od 15 grudnia 2012 r. do 18 grudnia 2012 r. (rozkaz dzienny nr (...) z dnia 17 grudnia 2012 r.),
- od 10 sierpnia 2016 r. do 13 sierpnia 2016 r. (rozkaz dzienny nr (...) z dnia 13 sierpnia 2016 r.),
- od 15 września 2017 r. do 17 września 2017 r. (rozkaz dzienny nr (...) z dnia 17 września 2017 r.).

Odwołujący w spornym okresie był pilotem samolotu (...) H. - jest to samolot transportowy, zabezpieczający potrzeby Polskich Sił Zbrojnych. Głównym zadaniem T. K. było przewożenie oddziałów specjalnych wraz z ich wyposażeniem, ponadto przewoził broń, sprzęt, ewentualnie – zapasy żywności. Załoga samolotu była uzbrojona w amunicję ostrą, działała według ustalonych instrukcji bojowych - gdyby doszło do zagrożenia wówczas miała za zadanie obronić samolot i sprzęt, który był w środku. W spornym okresie (...) była uznana przez Ministra Spraw Zagranicznych za strefę działań wojennych (na podstawie obwieszczenia Ministra Spraw zagranicznych z dnia 12 maja 2006 r. w sprawie uznania (...) za strefę działań wojennych –M. P. z 2006 r., nr 42, poz. 454).

Z powyższych przyczyn zdaniem Sądu Apelacyjnego, należy uznać, że odwołujący pełnił w spornych okresach służbę w strefie działań wojennych. Z kolei zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2011 r. w przypadku służby w strefie działań wojennych każdy rozpoczęty miesiąc służby powoduje podwyższenie podstawy wymiaru świadczenia, niezależnie od tego ile dni w tym miesiącu służba była pełniona.

Reasumując w ocenie Sądu Apelacyjnego stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy nie naruszył wskazanych w apelacji przepisów art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. ani § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2011 r., natomiast § 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 21 lutego 2012 r., z uwagi na wydanie go z przekroczeniem upoważnienia ustawowego wskazanego w art. 37 ustawy z 1993 r., a także ze względu na objęcie jego treścią materii już uprzednio uregulowanej w ww. rozporządzeniu Rady Ministrów i uregulowanie jej w sposób odmienny, w ogóle nie powinien znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie.

Uznając zatem zarzuty apelującego za nieuzasadnione, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił wniesioną apelację.

O kosztach postępowania Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Mając powyższe na względzie, tytułem zwrotu kosztów procesu (kosztów zastępstwa procesowego) zasądzone od organu emerytalno-rentowego na rzecz odwołującego kwotę 240 zł – punkt 2 sentencji wyroku.

sędzia Marta Sawińska